

Verlag derde Themabijeenkomst Lokaal eigendom en Maatschappelijke meerwaarde gemeente Waalwijk

Grootschalige Opwek Duurzame Energie Waalwijk

Dinsdag 27 september 2022, van 19.00 uur tot 21.00 uur,

Locatie: Zidewinde Sprang-Capelle

Links voor extra informatie

- [Informatiepagina Grootschalige Opwek Duurzame Energie van de Gemeente Waalwijk](#)
- [Aanmelden nieuwsbrief zonne- en windenergie Waalwijk](#)
- [Verlag eerste themabijeenkomst 17 mei 2022: landschap en ecologie](#)
- [Verlag tweede themabijeenkomst 12 juli 2022: geluid, slagschaduw en gezondheid](#)

Informatieplein en thematafels

Na de themabijeenkomsten over 'landschap en ecologie' en over 'geluid, slagschaduw en gezondheid' vond op 27 september de derde themabijeenkomst plaats over 'lokaal eigendom en maatschappelijke meerwaarde'. Bij binnenkomst was er een opnieuw informatieplein voorzien. Hier vond men de informatie over het proces, werden de thema's van de dag toegelicht en kon men ideeën achterlaten voor onder andere het omgevingsfonds. Aan de drie thematafels ging men uitgebreid in gesprek. Eén van de thematafels werd bemand door de leden van energiecoöperatie Langstraat Energie. Aan de andere thematafels stonden lokaal eigendom en maatschappelijke meerwaarde centraal. Deze tafels werden door de gemeente bemand.

Aanleiding

In 2022 worden de mogelijke milieueffecten onderzocht van het grootschalig opwekken van duurzame energie in Waalwijk. In deze periode zijn er verschillende participatiemomenten gepland, waaronder vijf themabijeenkomsten met elk een eigen onderwerp. Tijdens deze bijeenkomsten halen de gemeente en de onderzoekers input op (zoals ideeën, zorgen en belangen) voor de milieuonderzoeken, maar ook over onderwerpen zoals financiële en sociale participatie.

De inzichten uit het onderzoek en de opgehaalde input bij de belanghebbenden worden op verschillende manieren verwerkt. Zo komen de resultaten van de milieuonderzoeken terecht in het milieueffectrapport (MER). Dit rapport beschrijft op objectieve wijze welke milieueffecten te verwachten zijn wanneer een bepaalde activiteit, zoals het plaatsen van windmolens, wordt ondernomen. Naast het onderzoek naar milieueffecten wordt er ook onderzoek gedaan naar manieren om invulling te geven aan mede-eigenaarschap, sociale participatie en de economische haalbaarheid. Deze informatie helpt de gemeenteraad ook bij het maken van een keuze voor de uiteindelijke voorkeurslocatie(s) waar zonne- en windenergie straks opgewekt kan worden.

Doel van deze bijeenkomst

Het doel van de bijeenkomst was het ophalen van informatie en vragen vanuit de omgeving en het informeren van de deelnemers over de mogelijkheden van lokaal eigendom en maatschappelijke meerwaarde.

Waarom lokaal eigendom en maatschappelijke meerwaarde?

In de gemeente Waalwijk willen we de lusten en de lasten van zonne- en windprojecten zo goed mogelijk verdelen. Dit doen we onder andere door het eigenaarschap te verdelen en maatschappelijke meerwaarde te creëren. Dit is één van de manieren waarop we de belangen van de omgeving behartigen. Hieronder lichten we de verschillende onderdelen toe.

Lokaal eigendom & financiële participatie

Lokaal eigendom betekent dat bewoners of bedrijven uit de lokale gemeenschap eigenaar of mede-eigenaar zijn van een zonneveld of windpark. Het gaat daarbij over zeggenschap, de verdeling van lusten en lasten, verdeling van opbrengsten en gezamenlijk eigendom.

De gemeente Waalwijk streeft bij de grootschalige opwek van duurzame energie naar minimaal 50% lokaal eigendom. Lokaal eigendom betekent naast investeren ook (financieel) risico nemen. Daarin onderscheiden we twee varianten:

1. Investeren bij start ontwikkeling (vanaf 2023/2024)

- Hoog risico, hoger rendement
- Voorbeeld: Aandelen of certificaten

2. Investeren bij realisatie (vanaf ongeveer 2027)

- Laag risico, lager rendement
- Voorbeeld: Obligaties of inleg via een energiecoöperatie

Maatschappelijke meerwaarde

Naast lokaal eigendom en financiële participatie wordt ook gekeken naar het creëren van maatschappelijke meerwaarde waarmee in de samenleving wordt geïnvesteerd.

Omgevingsfonds

Een deel van de opbrengsten van de duurzame energieopwekking wordt gebruikt om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Er komt een omgevingsfonds waarmee duurzame projecten in het gebied of maatschappelijke initiatieven kunnen worden gefinancierd. Welke maatschappelijke doelstellingen precies worden gekozen, dat staat nog niet vast. Denk aan ideeën om de lokale sportclub te voorzien van zonnepanelen, educatie of excursies voor scholen te organiseren of extra groen in de omgeving te realiseren.

Individuele vergoedingen

Ook worden er individuele vergoedingen uitgekeerd. We onderscheiden twee varianten:

1. Compensatie voor omwonenden

Direct omwonenden van een initiatief worden gecompenseerd voor mogelijke overlast. Hiervoor hoeft men niet financieel te participeren in een initiatief. Gemeentegrenzen spelen hierin geen rol. Denk aan een financiële bijdrage aan omwonenden voor verduurzaming of verbetering van de woning.

2. Grondvergoeding

Grondbezitters in het zoekgebied die grond ter beschikking stellen voor de grootschalige opwek van duurzame energie, ontvangen hiervoor een vergoeding.

Terugkoppeling van de avond

We verwelkomden ongeveer 50 geïnteresseerden in Cultureelcentrum Zidewinde in SprangCapelle. Met hen gingen we uitgebreid in gesprek over de bovenstaande thema's. Naast bezoekers uit de gemeente Waalwijk waren er ook inwoners vanuit de gemeenten Altena, Geertruidenberg en Heusden aanwezig.

Op het informatieplein waren verschillende kaarten en informatieborden over de onderzoeksprocedure te zien. Denk hierbij aan kaarten van het zoekgebied en informatieborden over het proces de komende tijd. Deze informatie is ook te lezen op [onze gemeentewebsite](#).

Daarnaast lagen er ideeënborde klaar waar mensen hun ideeën op konden achterlaten, voor het omgevingsfonds maar ook voor het project in het algemeen. Er werden verschillende zaken benadrukt en suggesties gedaan, zoals:

- Het belang van eerlijkheid en openheid over de gang van zaken;
- Dat het wenselijk is om in één keer een compleet plan te maken voor het zoekgebied;
- De suggestie om te onderzoeken hoe de opgewekte energie lokaal opgeslagen kan worden;
- Het belang van individuele gesprekken en maatwerk rondom het zoekgebied.

De thematafel: Lokaal eigendom

Bij de tafel met het onderwerp lokaal eigendom werd gesproken over hoe de omgeving financieel kan participeren in duurzame energieprojecten. Hierbij werd voornamelijk benadrukt dat:

- Mensen met een smalle beurs ook de mogelijkheid moeten krijgen om mee te doen;
- Het participeren van de gemeente niet wordt ervaren als lokaal eigendom;
- Er verder gekeken moet worden dan de gemeentegrenzen, deze moeten geen rol spelen in de verdeling van lusten en lasten.

De thematafel: Maatschappelijke meerwaarde

Aan de tafel over maatschappelijke meerwaarde bespraken we het omgevingsfonds en de compensatie voor omwonenden. Hierbij kwamen als belangrijke punten naar voren dat:

- Het omgevingsfonds ingezet moet worden voor verduurzaming;
- De opbrengsten zoveel mogelijk lokaal moeten blijven;
- Het omgevingsfonds ook opgezet kan worden in een aparte stichting per (dorps)kern, zodat men lokaal kan bekijken hoe het fonds het beste ingezet kan worden;
- Voorbeelden waarvoor het omgevingsfonds te gebruiken is: fietspaden verlichten, sportparken opknappen/verduurzamen, natuurontwikkeling, faciliteren om van het gas af te gaan, educatie voor jeugd, een buurtbus;
- Compenseren waar de impact het grootst is;
- Het werken met afstandsringen voor omwonendencompensatie.

De thematafel: Coöperatie Langstraat Energie

Langstraat Energie wordt mogelijk één van de ontwikkelaars/initiatiefnemers van een zonne- of windproject in de gemeente Waalwijk. Ook zij bemanden een tafel om input voor hun project op te halen. Aan de tafel van Langstraat Energie werd uitgebreid gesproken over de doelstelling van lokaal eigendom, hoe dit geborgd kan worden en hoe deelname aan hun project voor alle inwoners toegankelijk wordt. Langstraat Energie streeft naar minimaal 50% tot 100% lokaal eigendom voor hun zonne- en windenergieprojecten. Het gaat hierbij om gedeeld eigendom, het gelijkwaardig optrekken met andere (gezamenlijke) eigenaren en verdeling van de opbrengsten. Een goed voorbeeld is de ontwikkeling en realisatie van het zonnepark LangstraatZon op het Ecopark, met 100% collectief eigenaarschap. Dit project is mede uitgewerkt door LangstraatEnergie.

Tijdens de themabijeenkomst is besproken welke rol Langstraat Energie kan vervullen in de samenwerkingen, hierbij lag de focus op:

- Een goede balans in lokale betrokkenheid, inzet, menskracht, middelen en expertise;
- Voor iedereen bereikbaar;
- Samen doen, bewustwording, openheid in het in het proces;
- Profijt van bezit door lokaal eigenaarschap.

Vervolgstappen

Momenteel wordt het onderzoek naar milieueffecten afgerond. Eind november worden de resultaten van de milieueffectrapportage openbaar. Vervolgens start een inzageperiode van 4 weken waarop iedereen een zienswijze (reactie) kan indienen op het onderzoeksrapport, de zogenaamde PlanMER. Begin 2023 worden op basis van onder andere het planMER de locaties (voorkeursalternatief) gekozen waar windenergie mogelijk is in het zoekgebied. Voor de volledige planning kunt u onderstaande infographic bekijken. Deze en andere relevante documenten zijn te downloaden op [onze website](#).

Mijlpalen

Zonne-en windenergie Waalwijk

Mijlpalen 2022, 2023 & 2024

Onderzoek naar de milieueffecten (Milieu Effect Rapportage)

Oktober, november en december 2023

Gemeente verwerkt zienswijzen (officiële reacties op beleidsvisie) en stelt antwoordnota op.

November 2022

Publicatie concept onderzoek en alternatieven

Onderzoek ligt vanaf eind november 4 weken ter inzage

December 2022

Themabijeenkomst over de onderzoeksresultaten op 6 december.

Januari 2023

Advies door GGD en 'commissie m.e.r.' op conceptonderzoek

Februari 2023

Gemeente verwerkt zienswijzen (officiële reacties op onderzoek) en beantwoordt deze in reactienota.

Themabijeenkomst over het voorkeursalternatief (VKA)

Maart, april 2023

Onderzoek naar milieueffecten definitief

Bepalen voorkeursalternatief (VKA)

April, mei en juni 2023

Opstellen concept beleidsvisie (inclusief definitief onderzoek)

Begin juli 2023 collegebesluit over concept beleidsvisie inclusief voorkeursalternatief.

Rond 21 september 2023

Gemeenteraad neemt besluit over concept beleidsvisie en voorkeursalternatief.

Start inzageperiode van 6 weken over concept beleidsvisie.

Oktober, november, december 2023

Gemeente verwerkt zienswijze (officiële reacties op beleidsvisie) en stelt antwoordnota op.

Rond maart 2024

Besluit gemeenteraad over definitieve beleidsvisie inclusief voorkeursalternatief.

Volgende bijeenkomsten

Op dinsdag 6 december vindt de vierde themabijeenkomst plaats waar de resultaten van de het onderzoek worden toegelicht en waar vragen worden beantwoord. Deze keer vindt de bijeenkomst plaats in Waalwijk. De planning van de volgende themabijeenkomsten is als volgt:

Themabijeenkomsten	Locatie	Datum en tijd
4 Resultaten onderzoeken	BaLaDe Balade 1 5142 WX Waalwijk	6 december 2022 19.00 – 21.00 uur
5 Keuze VKA (voorkeursalternatief)	Nog niet bekend.	7 februari 2022 19.00 – 21.00 uur

Vragen of opmerkingen

Heeft u nog vragen of opmerkingen over dit verslag? U bent van harte welkom om ze te stellen via duurzaam@waalwijk.nl.

Tenslotte

Alle aanwezigen worden bedankt voor hun inbreng. Met alle input, meningen en zorgen die geuit zijn gaat de gemeente zorgvuldig om. Mocht er in de tussentijd behoefte zijn aan een nader gesprek, daar staat de gemeente altijd voor open. Een afspraak maken kan via duurzaam@waalwijk.nl.